

بنیاد خوزستان‌شناسی

کتاب خوزستان

(در زمینه تاریخ، فرهنگ، هنر و ادبیات)

(جلد سوم)

نشر شاه‌گن

تهران، بهار ۱۳۸۴

کتاب خوزستان (در زمینه تاریخ، فرهنگ، هنر و ادبیات) / گردآورنده بنیاد خوزستان شناسی. - تهران، ۱۳۸۱

ج

ISBN 964-94195-4-3 (۱۲۰۰۰ ریال (ج. ۱)

ISBN 964-5917-12-3 (۱۸۰۰۰ ریال (ج. ۲)

جلد دوم و سوم این کتاب توسط نشر شادگان منتشر شده است.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتابنامه.

ج. ۳ (چاپ اول: ۱۳۸۴) ISBN 964-5917-18-2

۱. خوزستان. ۲. خوزستان - تاریخ. ۳. خوزستان - زندگی فرهنگی. الف. بنیاد خوزستان شناسی.

۹۵۵/۵۳

ج ۹ / ۵۳ / ۲۰۱۷ DSR

۴۶۰۷۴-۸۱م

کتابخانه ملی ایران

نشر شادگان

تهران، خیابان کارگر شمالی، مقابل بازار قزل قلعه، بلوک ۳۲، طبقه ۳، صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۴۴۱

تلفن ۸۰۲۸۷۸۸

کتاب خوزستان

(در زمینه تاریخ، فرهنگ، هنر و ادبیات)

جلد ۳

چاپ اول، بهار ۱۳۸۴

تعداد ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: حیدری

شابک ۹۶۴-۵۹۱۷-۱۸-۲ ISBN 964-5917-18-2

۱۸۰۰ تومان

به نام خداوند جان و خرد

فهرست

۵	به جای مقدمه
	یادی از احمد آقایی
۸	نویسنده، روشنفکر و ناشر نوگرایی محمود سجادی

بخش ویژه عدنان غریفی

۱۳	عدنان غریفی: من عاشق زندگی شهری هستم
۳۲	هنر و ادبیات جنوب
۳۵	درباره مظفر النواب شاعر عراقی

داستان و نقد داستان

۴۹	کوسه عدنان غریفی
۵۵	مرغ عشق عدنان غریفی
۷۲	نقدی بر داستان مرغ عشق فتح الله بی نیاز
۷۹	میراث غیرت سرخ فتح الله بی نیاز
	سربرگشته‌ی مخاطب و بازخوانی
۸۱	روایت آن کلاغ مجید روانجو
۹۸	روایهای نوزاد مجید پروانه پور
۱۰۷	هر پرسشی بیهوده‌ست مجید روانجو

تاریخ و پژوهش زبان‌شناسی

۱۰۹	عربستان یا خوزستان ترجمه محمد جواهر کلام
۱۲۷	ما و کارون دکتر فرهنگ ارشاد

- ۱۳۷ ترجمه هاشم حسینی رودخانه دز و ظهور و سقوط دودمانها
 ۱۴۲ عباس امام سینما در شهرهای اندیشک و دزفول
 ۱۴۸ رحمان کاظمی واژه‌های دلتنگی به یاد آبادان
 ۱۵۷ متین کاخساز واژه‌های دزفولی در ادب کهن پارسی
 ماندگاری آداب و رسوم کهن
 ۱۶۴ کاظم سیاحی در میان قبایل عرب خوزستان

ادبیات شفاهی و فرهنگ عامه

- ۱۶۹ دو گزارش از آئین باران خواهی در خوزستان
 ۱۶۹ باران خواهی در روستای «دره استل» ژیلانگه
 ۱۷۲ تمنای باران در بندر ماهشهر منیژه آلبوغیش
 ۱۷۴ چند چیستان محمد جعفری (قنواتی)
 ۱۷۶ از افسانه‌های قوم بختیاری: (نوشاد) ثریا داودی حموله

به جای مقدمه

«بنیاد خوزستان‌شناسی» که به صورت نهادی غیردولتی برای پاسخ به یک ضرورت فرهنگی و به کوشش گروهی از فرهنگدوستان خوزستانی به وجود آمده، از مدت‌ها پیش در نظر داشت که با انتشار کتابی، نتیجه کوششهای دانش‌پژوهان استان و دوستداران فرهنگ خوزستان را در دسترس خوانندگان علاقه‌مند بگذارد. «کتاب خوزستان»، که اینک جلد سوم آن تقدیم خواننده می‌گردد، در همین راستا منتشر می‌شود و می‌کوشد تا آنجا که میسر است، این هدف را جامه عمل بپوشاند.

«کتاب خوزستان» توانست از شماره دوم از همکاری و همقدمی نشر شادگان، که اغلب کتابهای منتشر شده آن در زمینه خوزستان‌شناسی بوده‌اند برخوردار گردد. این همکاری حوزه‌ای وسیع دارد و از کمک به غنای محتوای کتاب، تا مراحل مختلف آماده‌سازی کتاب برای چاپ، از جمله یکدست‌سازی ارجاعات و نحوه عرضه مطالب را شامل می‌شود. چنانکه مقایسه جلد اول «کتاب خوزستان»، که توسط ناشر دیگری منتشر شده، و جلد دوم آن که با همکاری نشر شادگان صورت گرفته، گویای این امر است. امید می‌رود این همکاری همچنان ادامه یابد و بتدریج گسترده‌تر شود.

در فاصله انتشار جلد دوم «کتاب خوزستان» و جلد سوم، چند رویداد فرهنگی فرخنده رخ داد که نشان از اعتلای فرهنگ و ادبیات خوزستان داشت. شکل‌گیری و تکوین انجمن‌های ادبی که از چند سال پیش در شهرهای مختلف استان آغاز شده بود امروز نتایج درخشان خود را بروز می‌دهد. حضور موفقیت‌آمیز شاعران جوان خوزستانی در جایزه‌ی شعر بندرعباس در سال ۱۳۸۲ و تکرار این موفقیت در سال ۱۳۸۳، موفقیت کوروش اسدی و ابراهیم دُمشناس در گرفتن جایزه‌ی داستان‌نویسی بنیاد گلشیری، توفیقِ جلیل‌نوذری در دریافت جایزه‌ی مهرگان در زمینه‌ی نقد ادبی، و سرانجام موفقیت اولین رمان فرهاد حسن‌زاده، «حیات خلوت» جلوه‌هایی از این اعتلای تحسین‌انگیز و مشعوف‌کننده است. اگرچه همه این موفقیت‌ها متأسفانه بازتاب شایسته خود را در مطبوعات و رسانه‌های گروهی استان پیدا نکرد اما از چشم‌تیزبین بسیاری از فعالان فرهنگی و ادبی در سایر نقاط کشور مخفی نماند.

ضمن تبریک این موفقیت‌ها به جامعه فرهنگی و ادبی خوزستان، همه رسانه‌های فرهنگی و ادبی استان را دعوت می‌کنیم که نسبت به این موفقیت‌ها از خود حساسیت بیش‌تری نشان دهند.

در کنار این اخبار موفقیت‌آمیز، متأسفانه جامعه فرهنگی ما، در دی‌ماه ۱۳۸۳ خبر تأثرانگیز مرگ یکی از چهره‌های برجسته ادبی را دریافت کرد. احمد آقایی نویسنده رمان خواندنی «چراغانی در باد» و خالق شخصیت زنده و به‌یادماندنی «شیرآهن» در دوازدهم دی‌ماه بر اثر آلودگی هوای تهران چشم از جهان فرو بست. کتاب خوزستان ضایعه از دست رفتن این شخصیت فروتن، روشن‌اندیش و متفکر را به همه دوستان و فرهنگ و ادب تسلیت می‌گوید.

انتشار شماره‌های اول و دوم کتاب خوزستان با استقبال هم‌ولایتی‌های داخل و خارج ایران مواجه شد که همین موضوع دلگرمی ما را در پی

داشت. برای استمرار کار خود، همان گونه که در شماره اول نوشتیم، هم چنان به یاری فرهیختگان و اهل قلم خوزستانی نیازمندیم. این یاری می تواند به اشکال متفاوت صورت گیرد؛ از معرفی و توزیع این کتاب تا ارسال آثار قلمی برای آن، جلوه هایی از این یاری است که ما هم چنان چشم به آن داریم.

محمد جعفری (قنواتی)